

ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი

საბაკალავრო პროგრამის დასახელება: ეთნოლოგია (Ethnology)

მისანიჭებელი აკადემიური ხარისხი: ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ბაკალავრი (BA in Humanities)

პროგრამის კოორდინატორი: პროფესორი ქეთევან ხუციშვილი

პროგრამის ანალოგები:

<http://www.his.umk.pl/en/index-etno.html>

<http://www.uni-goettingen.de/en/39727.html>

<http://etnologija.etnoinfolab.org/en/informacija.asp>

<http://www.uni-marburg.de/fb03/euroethno>

საბაკალავრო პროგრამის საკვალიფიკაციო დახასიათება

მიზანი: პროგრამის მიზანია მოამზადოს თანამედროვე ეთნოლოგიური მეთოდების, თეორიებისა და პრაქტიკული ცოდნის მქონე სპეციალისტები, რომელთაც შეეძლებათ პრაქტიკული კვლევების განხორციელების, მოვლენების პროგნოზირება-მართვის უნარისა და რეკომენდაციების შემუშავების საშუალებით მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანონ თანამედროვე ქართული სახელმწიფოს შენებაში. ეთნოლოგიური დისციპლინის მიზანი სავსე მონაცემების საფუძველზე მსოფლიოს ხალხთა სოციო-კულტურული განსხვავებულობის რელატივისტური შესწავლაა. თანამედროვეობის მოთხოვნებმა დამატებითი კორექტივები შეიტანა, როგორც დისციპლინის მეთოდიკასა და მეთოდოლოგიაში, ასევე განსახილველი პრობლემებისა და საკითხების ნუსხაში. ეთნოლოგია აღარ არის მხოლოდ ხალხების აღწერითა და მათი ყოფისა და კულტურის შესწავლით დაკავებული მეცნიერება. ეთნოლოგთა ინტერესების არეალში მოექცა მიმდინარე პროცესებზე დაკვირვება და მათი განვითარების პერსპექტივების პროგნოზირება. ამ თვალსაზრისით, ეთნოლოგიურ კვლევებს, ეთნოგრაფიული რეალიებისა და მოვლენების ახსნის საფუძველზე შემუშავებულ რეკომენდაციებს სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობა ენიჭება. პირველყოფლისა ჩვენი ქვეყნისათვის მნიშვნელოვანია ეთნოსთამორის ურთიერთობებზე მოქმედი ფაქტორების, ეთნოსთა მშვიდობიანი თანაცხოვრების ტრადიციული სისტემებისა და თანამედროვე მექანიზმების შესახებ არსებული ცოდნის გამოყენება; სხვადასხვა სახის კონფლიქტების (იქნება ეს ეთნიკური, რელიგიური, სოციალური თუ სხვა) ჩამოყალიბების მიზეზების, განვითარების შესაძლო ვარიანტების, სავარაუდო შედეგებისა და პრევენციის საშუალებების გარკვევა; ირიდენტისტული და სეცესიური პროცესების თავიდან აცილების გზების დასახვა. ამავე დროს, არანაკლები მნიშვნელობისაა არსებული ეთნოგრაფიული რეალობის (ეთნიკური თუ ეთნოგრაფიული თავისებურებების) ფიქსაცია, რაც შემთხვევებში ზოგიერთი ტრადიციული ელემენტის რევიტალიზაცია (მაგ. სოციალური კონტროლის მექანიზმები, ურთიერთდახმარების ფორმები და სხვა). ასევე თანამედროვე პირობებში ჩვენი ქვეყნისათვის მნიშვნელოვანია მსოფლიო საზოგადოებრიობის ყურადღება ეთნოგრაფიული მახასიათებლებითაც მიიპყროს და ისინი მარკეტინგული თვალსაზრისით გამოიყენოს. წარმოდგენილი პროგრამის მიზანია მოამზადოს ეთნოგრაფიული რეალობისა და თავისებურებების (განსაკუთრებული აქცენტი გაკეთდება კავკასიის რეგიონსა და საქართველოზე) მცოდნე კვალიფიციური სპეციალისტი, რომლისთვისაც კარგად იქნება ცნობილი კავკასიისთვის დამახასიათებელი პრობლემები, რეგიონში მცხოვრები ხალხების ისტორიულ-კულტურული ურთიერთობები, მათი ყოფა და ისტორიის ხანგრძლივ პერიოდებზე

გავლენის მქონე ღირებულებათა სისტემები, ეთნიკური კატეგორიები, ინტერეთნიკური ურთიერთობების მარეგულირებელი ფაქტორები.

სწავლის მოსაღედანელი შედეგი: პროგრამის განხორციელების შედეგი იქნება სპეციალისტების მომზადება, სათანადო თეორიული და პრაქტიკული გამოცდილებით, რომელთაც შეეძლება მონაწილეობის მიღება ეთნიკურ პრობლემათა განხილვა-მოგვარების მიმართულებით წარმართულ საქმიანობაში. ასეთი კადრების მომზადებას პრაქტიკული მნიშვნელობა აქვს თანამედროვე ქართული სახელმწიფოსთვის, რადგან დღეისათვის და მომავალშიც ქართული სახელმწიფოსა და პოლიტიკის განსაკუთრებული ყურადღების ობიექტი უნდა იყოს რეგიონში მიმდინარე ეთნო-კულტურული პროცესები, რაც გავლენას ახდენს არა მარტო რეგიონის ქვეყნებსა და ხალხებზე, არამედ მთლიანად მსოფლიოში მიმდინარე პროცესებზე. პროგრამის კურსდამთავრებულები შეძლებენ ზოგად თეორიული და გარკვეული პრაქტიკული (სავლელ პრაქტიკის გავლისას მიღებული) ცოდნის საფუძველზე დამოუკიდებლად შეიმუშაონ თეორიული მიდგომები და არგუმენტები სხვადასხვა ეთნო-კულტურულ პრობლემასთან მიმართებაში, შეკრიბონ მათთვის საინტერესო მასალა, სათანადო მეთოდების გამოყენებით და მოახდინონ მონაცემთა ინტერპრეტაცია დარგში არსებული თანამედროვე მიდგომების გათვალისწინებით. სწავლების პროცესში სტუდენტებს გამოუმუშავდებათ ისეთი უნარები, როგორცაა ინდივიდუალური და ჯგუფური მუშაობის, ინფორმაციის მოპოვების, ასევე იდეებისა და პრობლემების შესახებ მსჯელობის დროს საჭირო კომუნიკაციის უნარები. პროგრამის დასრულების შემდეგ ახალგაზრდები შეძლებენ საქმიანობა გააგრძელონ სასწავლო დაწესებულებებში; ეთნიკური საკითხებით დაკავებულ სახელმწიფო და არასამთავრობო სტრუქტურებში პროგრამის კურსდამთავრებულები შეიძლება დასაქმდნენ რეგიონის ეთნო-კულტურული, ყოფითი, ეკონომიკურ-პოლიტიკური პრობლემების გადაჭრით დაკავებულ ორგანიზაციებში, მასობრივი მედიის საშუალებებში, ტურისტულ სააგენტოებში და სხვ.

პროგრამის მიერ შეთავაზებული ცოდნა და უნარები	შეფასება
<p>1. ცოდნა და გაცნობიერება</p> <p>სტუდენტებს გადაეცემათ დარგობრივი თეორიული ცოდნა ეთნოლოგიური მეცნიერების ჩამოყალიბებისა და განვითარების ისტორიის, ძირითადი თეორიული მიდგომებისა და მიმდინარეობების, დარგის განვითარების თანამედროვე ტენდენციების შესახებ. სტუდენტები გაეცნობიან ისეთ მნიშვნელოვან საკითხებს, როგორცაა ეთნოსი (ხალხი) და მისი მახასიათებლები – მატერიალური და სულიერი კულტურა, ნათესაობის სისტემები, სოციალური და პოლიტიკური სტრუქტურები, ფსიქოლოგიური თავისებურებები და ეთნიკური ხასიათი, ღირებულებათა სისტემა, კულტურათაშორისი მიმართებანი და კულტურის დინამიკა, აღზრდის ტრადიციები და ქცევის ნორმები. შეისწავლიან მსიფლიოს ხალხთა წარმოშობისა და განსახლების, მათი ანთროპოლოგიური, ლინგვისტური და კულტურული კუთვნილების საკითხებს, რაც შესაძლებლობას მისცემს მათ წარმოიდგინონ</p>	<p>ფასდება ცოდნის ათვისებისა და გაცნობიერების ხარისხი სასემინარო მუშაობისას აქტიურობის, პრეზენტაციების, კოლოქვიუმებისა და ტესტების მეშვეობით.</p>

<p>მსოფლიოს ეთნიკური სურათი, გააკეთონ მოვლენათა ისტორიულ-ეთნოლოგიური ანალიზი და განსხვავებულ კონტექსტში აღიქვან ისტორიული და მიმდინარე პროცესები. განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდება საქართველოსა და კავკასიის ეთნოლოგიური პრობლემების შესწავლაზე.</p>	
<p>2. პრაქტიკული უნარები</p> <p>პროგრამა სტუდენტებს შესძენს პრაქტიკულ გამოცდილებას ეთნოლოგიური მეთოდების გამოყენებით მოახდინონ მასალის ფიქსაცია-კლასიფიკაცია. მათ შეეძლებათ მონაწილეობის მიღება ეთნიკურ პრობლემათა განხილვა-მოგვარების მიმართულებით წარმართულ საქმიანობაში. შეძლებენ გაანალიზონ რეგიონში მიმდინარე ეთნო-კულტურული პროცესები, რაც გავლენას ახდენს არა მარტო რეგიონის ქვეყნებსა და ხალხებზე, არამედ მთლიანად მსოფლიოში მიმდინარე პროცესებზე. პროგრამის კურსდამთავრებულები შეძლებენ ზოგად თეორიული და გარკვეული პრაქტიკული (საველე პრაქტიკის გავლისას მიღებული) ცოდნის საფუძველზე დამოუკიდებლად შეიმუშაონ თეორიული მიდგომები და არგუმენტები სხვადასხვა ეთნო-კულტურულ პრობლემასთან მიმართებაში, შეკრიბონ მათთვის საინტერესო მასალა, სათანადო მეთოდების გამოყენებით და მოახდინონ მონაცემთა ინტერპრეტაცია დარგში არსებული თანამედროვე მიდგომების გათვალისწინებით.</p>	<p>შეფასდება საველე პრაქტიკის დროს მასალის ფიქსაცია-ანალიზისა და მეთოდთა სისტემის შერჩევა-გამოყენების უნარ, ასევე, სასემინარო მუშაობისას მიცემული პრაქტიკული დავალებები.</p>
<p>3. ტრანსფერული უნარები</p> <p>სწავლების პროცესში სტუდენტებს გამოუმუშავდებათ ისეთი უნარები, როგორცაა ანალიზისა და სინთეზის უნარი (კოგნიტიური უნარები); სწავლისა და კვლევის დაგეგმვა-ორგანიზების უნარი (მეთოდოლოგიური უნარი); სხვადასხვა წყაროებიდან ინფორმაციის მიღებისა და გამოყენების უნარი (ტექნოლოგიური უნარი); ლინგვისტური უნარებიდან ზეპირი და წერილობითი კომუნიკაციის, ასევე იდებისა და პრობლემების შესახებ მსჯელობის უნარი; ინდივიდუალური და ჯგუფური მუშაობის უნარი და ეთიკური პასუხისმგებლობა (სოციალური უნარები), სისტემური უნარებიდან დამოუკიდებელი სწავლისა და მუშაობის, პროექტის შემუშავების უნარები.</p>	<p>ტრანსფერული უნარები ფასდება ცოდნა-გაცნობიერებისა და პრაქტიკული უნარების შეფასებისას.</p>

დასაქმების სფერო: პროგრამის დასრულების შემდეგ ახალგაზრდები შეძლებენ საქმიანობა გააგრძელონ სასწავლო დაწესებულებებში; ეთნიკური საკითხებით დაკავებულ სახელმწიფო და

არასამთავრობო სტრუქტურებში პროგრამის კურსდამთავრებულები შეიძლება დასაქმდნენ რეგიონის ეთნო-კულტურული, ყოფითი, ეკონომიკურ-პოლიტიკური პრობლემების გადაჭრით დაკავებულ ორგანიზაციებში, მასობრივი მედიის საშუალებებში, ტურისტულ სააგენტოებში და სხვ.

სწავლის გაგრძელების საშუალება: ძირითადი სპეციალობა ეთნოლოგიის დასრულება ხელს შეუწყობს კურსდამთავრებულს გააგრძელოს სწავლა ჰუმანიტარული და სოციალურ და პოლიტიკურ მეცნიერებათა ფაკულტეტების სამაგისტრო პროგრამებზე.

ძირითადი სპეციალობის არჩევის ბოლო ვადა: სასურველია ძირითადი სპეციალობის არჩევა მოხდეს პირველი კურსის მეორე სემესტრში. არჩევანის შეცვლის შემთხვევაში სტუდენტს შეეძლება სწავლა განაგრძოს ჰუმანიტარული ფაკულტეტის სხვა ნებისმიერ ძირითად სპეციალობაზე.

პროგრამის სტრუქტურა.

* სტუდენტს შეუძლია პროფესორთან შეთანხმებით აირჩიოს ნებისმიერი საგანი სხვა საბაკალავრო პროგრამიდან

შეფასება:

შეფასების სისტემა ასქულიანია და ითვალისწინებს დისციპლინაში შემავალ ყველა კომპონენტს. თითოეული დისციპლინის სპეციფიკიდან გამომდინარე, კომპონენტების პროცენტული განაწილება იცვლება. (იხ.დანართი)

მინიმალური დამაკმაყოფილებელი შეფასება - 51 ქულა

პროგრამაში მონაწილე ლექტორები: პროფესორი - 1

ასოცირებული პროფესორები - 2

მოწვეული პედაგოგი – 3

**სწავლის შედეგების რუკა
ეთნოლოგია (BA)**

კურსის დასახელება	კომპეტენციები												
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6
ძირითადი ეთნოლოგიური სკოლები	X	X	X					X	X	X		X	X
ეთნოლოგიური კვლევის მეთოდები	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
თეორიული ეთნოლოგია I	X	X	X					X		X		X	X
თეორიული ეთნოლოგია II	X	X	X					X		X		X	X
ქართველი ერის ეთნიკური ისტორია	X	X	X					X	X	X		X	X
საქართველოს	X	X	X					X	X	X		X	X

ისტორიული ეთნოლოგია													
საქართველოს ეთნოლოგია	X	X	X				X	X	X	X		X	X
კავკასიის ხალხთა ეთნოგრაფია	X	X	X				X	X	X	X		X	X
რელიგიების ისტორია	X	X	X					X		X	X	X	X
ქართული ეთნოგრაფიული მემკვიდრეობა I		X	X				X	X	X	X		X	X
ქართული ეთნოგრაფიული მემკვიდრეობა II		X	X				X	X	X	X		X	X
ეთნოგრაფიული პრაქტიკა		X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
ევროპის ხალხთა ეთნოლოგია	X	X	X					X	X	X		X	X
ამერიკის ხალხთა ეთნოლოგია	X	X	X					X	X	X		X	X
ეთნიკური უმცირესობები საქართველოში	X	X	X					X	X	X		X	X
აღმოსავლეთის ქვეყნების ეთნოგრაფია I	X	X	X					X	X	X		X	X
აღმოსავლეთის ქვეყნების ეთნოგრაფია II	X	X	X					X	X	X		X	X
ხალხთა მიგრაციები (ისტორია და თანამედროვეობა)	X	X	X					X	X	X		X	X
მსოფლიოს ხალხთა ეთნიკური ისტორია	X	X	X					X	X	X		X	X
მსოფლიოს ხალხებისა და ქართველთა საკუთარი სახელებისა და გვარსახელების ისტორია	X	X	X					X	X	X		X	X
რელიგია თანამედროვე მსოფლიოში	X	X	X					X	X	X		X	X
შესავალი არქეოლოგიაში	X	X	X					X	X	X		X	X
კულტურის სოციოლოგია	X	X	X					X	X	X		X	X
ხალხური სიმბოლიკა	X	X	X					X	X	X		X	X

1. ცოდნა და გაცნობიერება
1.1 თეორიული მიდგომები

- 1.2 ფაქტობრივი მასალა
- 1.3 კრიტიკული შეფაება
- 2. პრაქტიკული უნარები
  - 2.1 მეთოდების გამოყენება
  - 2.2 პრაქტიკული კვლევის წარმოება
  - 2.3 ემპირიული მასალის ფიქსაცია-კლასიფიკაცია
  - 2.4 შეკრებილი მასალის ანალიზი
- 3. ტრანსფერული უნარები
  - 3.1 კოგნიტიური
  - 3.2 მეთოდოლოგიური
  - 3.3 სისტემური
  - 3.4 სოციალური
  - 3.5 ლინგვისტური
  - 3.6 ტექნოლოგიური

სტუდენტთა რაოდენობა ძირითად სპეციალობაზე. სტუდენტთა ზღვრული რაოდენობა 25 კაცი, მაქსიმალური რაოდენობა 60 სტუდენტი.

რეკომენდაციის სახით წარმოვადგენთ major/minor პროგრამების კომბინაციებს, რომელთა პარალელური დაუფლება მომგებიანი იქნება სტუდენტისათვის როგორც პროფესიულად, ისე დასაქმების თვასზასრისით.

major	minor
ეთნოლოგია	არქეოლოგია
	ისტორია
	ფილოსოფია
	სოციოლოგია
	ფსიქოლოგია
	ქართული ფილოლოგია
	აღმოსავლეთმცოდნეობის პროგრამები
	დასავლეთ ევროპის ფილოლოგიის პროგრამები

